

El Museu de Cotlliure recorda l'estada de Léopold Survage entre 1925 i 1932 amb una cinquantena d'obres inèdites

El pintor que venia del nord

Eva Vázquez
COTLLIURE

Modigliani el va retratar clenxinat, amb un bigotet fi, la cella lleument arquejada i un ull engegat per un blau tan clar i tallant com un reflex d'aire al gel. Era el 1918, quan tots dos havien coincidit a Niça fugint de la guerra sota la llum reparadora del sud. Léopold Survage (1879-1968), nascut a Rússia de pare finlandès i mare danesa, havia descobert la calidesa mediterrània ja el 1915, en aquells temps gloriosos que fins i tot els artistes pobres estiuejaven a la Costa Brava, però la relació més duradora, la més decisiva, seria la que establiria durant set anys, entre 1925 i 1932, amb Cotlliure, la terra del fauisme de Matisse i Derain, la del cubisme de Gris, Braque i Picasso, la de les fantasies

ingràvides de Chagall, però també la de les peixaterres, de la rudesia de taverna, dels correbous, de les barques de vela llatina, dels teulats dislocats, de l'olor de mar, dels crits de les venedores d'anxoves. Per Survage va ser sobretot una platja de naufrag on anar a raure just quan el retorn a l'ordre d'entreguerres, amb la seva crida al classicisme, amenaçava de bloquejar-lo, a ell, que havia estat a punt de passar a la història com el pioner del cinema abstracte, si no hagués estat que la falta de patrocini, a pesar de l'entusiasme que havien despertat en Apollinaire, li havia impedit portar a la pantalla els seus experiments amb formes acolorides en moviment, la seva gran deriva cap a aquell abisme de l'abstracció que tants altres vorejaven amb respecte i temor.

Una exposició al Museu d'Art Modern de Cotlliure rememora aquell fructífer sojorn d'un dels artistes més interessants i poc coneguts de l'avantguarda parisenca a través de 62 obres, entre pintures, dibuixos i aquarel·les procedents de col·leccions públiques i privades de tot el món, de les quals una cinquantena són inèdites.

Deesses al port

Survage. *Els anys de Cotlliure: 1925-1932*, oberta fins al 30 de setembre (atenció a l'horari: de 10 a 12 h i de 14 a 18 h), posa en evidència la felicitat troballa d'un món mític, lluminós i alhora tenyit d'un lleu pressentiment de pèrdua, que l'artista rus va reconèixer en l'ambient portuari de Cotlliure i, sobretot, en les seves peixaterres, pintades sovint com si fossin deesses gregues, de

'Dona i ocell' (1932), una de les obres que Léopold Survage va pintar a Cotlliure ■ MAMC

mans poderoses i màscara tràgica. Joséphine Matorros, directora del museu i comissària de l'exposició, junt amb l'historiador de l'art Daniel Abadie, subratlla la importància que pren aquests anys la figura femenina en l'obra de Survage, que insisteix una vegada i una altra en el motiu de la dona a la finestra, les carregadores d'anxoves i la cridòria del moll tant com en els seus peculiars peixos alats, que Juan Gris diria que li tenien el cor robat. Però Cotlliure dona sobretot a Survage una llibertat d'execu-

ció que li permetrà acabar perfilant les figures gairebé d'un sol traç, en unes obres d'una extraordinària concisió expressiva que fusiona, tot d'una, la lliçó del cubisme amb el misteri metafísic dels paisatges de De Chirico i, més endavant, amb les explosions simbòliques d'André Masson, amb qui coincidirà breument a la Babel de Tossa. Va ser durant aquells anys de Cotlliure, també, que l'escriptor Samuel Putnam va dedicar-li un elogiós article al *Chicago Evening Post* i va obrir-li, inesperadament, les

portes dels Estats Units, on seria reconegut com un dels pioners de l'abstracció europea. És la gran victòria d'aquell marrec maltís que, a Moscou, havia hagut de vèncer l'oposició del pare per dedicar-se a la pintura, que va sobreviure els primers anys a París treballant com a afinador de pianos, i que va acabar entrant al cercle de Picasso, Apollinaire i Max Jacob, va concebre el vestuari i els decorats de l'òpera *Mavra* de Stravinski per als Ballets Russos, i va dissenyar estampats per a Coco Chanel. ■

Mirador

Jordi Bordes

Menys és més, també en el teatre familiar

Es actors de Teatre Nu s'atreveixen a això, a sortir sense quasi res, per explicar un conte de Pere Calders (de dues planes) en un espectacle de prop d'una hora de durada. Poc més que una maleta, alguna andròmina i un raspall. Són només dos actors però durant l'estona que s'allarga l'acció (que sembla trepidant i tot) hi ha lladres, pare i mare, fill, gos jardiner i retalls

d'informatius que revelen la campanya de robatoris pel barri d'Antaviana. El codi és tan simple com eficaç. La canalla l'entén quasi abans que els pares. Hi ha un ADN en entendre i explicar una història que no està escrita però que circula més ràpidament que l'ADSL. Senzill i perfecte. Exportable més enllà dels Pirineus.

En el Festival Grec també s'han vist dues peces més adre-

çades al públic familiar i, per contra, la tecnologia hi tenia un paper predominant. Els italians de TPO mostren una Islàndia tota natura, però amb un joc interactiu que convida a moure mans i braços des de la butaca i pujar a l'escena per als privilegiats més menuts. Els actors donen la sensibilitat que les màquines (que capten moviments). La nota negativa d'aquest Grec familiar és

el treball benintencionat de *La Nana Bunilda menja malsons*. Lloable que unes filles recuperin un univers màgic del seu pare, Agustí Asensio (mort massa d'hora). Que pretenguin vincular l'atenció dels nens ingressats en hospitals perquè ajudin a resoldre el conflicte que es planteja a escena. Però tot i l'èxit de la connexió digital, no es produeix cap interacció entre els espectadors

dels dos espais. Transformats en una imatge quasi estàtica, la peça no roda. I és que, abans d'emboïcar-se en tecnologia, cal tenir clar que és bona la màxima: menys és més. Tot i l'interès a incorporar públic familiar al Grec li cal oferir més funcions de caps de setmana (no tots els pares tenen vacances). Si s'acompanya a les propostes, els resultats són exponencialment millors.